

Asia: VN/24207/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Ehdotuksen suoja-aika, jona aikana oleskelulupaa ei saisi peruuttaa, kun työntekijä jää työttömäksi / The proposed term of protection during which a residence permit of an employee who has become unemployed could not be withdrawn

Antaako sääntelyehdotus riittävän pitkän suoja-ajan etsiä uusi työpaikka?

Does the proposed regulation provide a sufficiently long term of protection for holders of work-based residence permits to find a new job?

Ei / No

Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta

Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation

Sääntelyehdotus ei anna riittävän pitkää suoja-aikaa uuden työpaikan etsimiseen. Suoja-ajan tulisi olla merkittävästi pidempi, ja lisäksi yksilöllisiä seikkoja pitäisi voida arvioida tilannekohtaisesti. Kolme kuukautta on hyvin lyhyt aika löytää uusi työpaikka, oli kyse suomalaisesta tai ulkomaalaisesta työntekijästä. Tämän näkee myös työllistymistilastoista, joihin useampi lausunnonantaja on viitannut. Ehdotettu kuusi kuukautta erityisasiantuntijoille ja johtajille on sekin liian lyhyt suoja-aika. Korkeaa osaamista vaativissa tehtävissä rekrytointiprosessit ovat monivaiheisia ja pitkiä, ja lisäksi kilpailukieltosopimuksissa tyypillinen kesto on kuusi kuukautta.

Kaksi eri suoja-aikaa työpaikan laadun mukaan arvioituna on myös hyvin eriarvoistava järjestelmä, joka kategorisoi työntekijöitä keinotekoisesti eri siiloihin. Selkeämpi, yhdenvertaisempi ja hallinnollisesti kevyempi olisi yksi, riittävän pitkä suoja-aika kaikille työttömäksi jääneille. 12 kuukauden mittainen jakso voisi olla tästä näkökulmasta riittävä. Jo kerran Suomeen työllistynyt ulkomaalainen työntekijä työllistyy Suomeen uudestaan helpommin kuin sellainen, joka ei ole koskaan Suomessa työskennellyt.

Suomessa on jatkuvasti kasvava tarve ulkomaiselle työvoimalle. Tämä lakiehdotus on jo nyt aiheuttanut haittaa Suomen maakuvalle, kun Suomeen muuttoon harkitsevat työntekijät sekä täällä jo asuvat valitsevat jonkin toisen maan saadakseen ennakoitavuutta ja vakautta tulevaisuuteen. Suomen tulisi pitää kiinni tänne tulevasta ulkomaisesta työvoimasta eikä työntää heitä pois maasta, kuten nyt ollaan tekemässä.

Työnantajan ilmoittamisvelvollisuus, kun työntekijän työt loppuvat, ja siihen liitettävä sanktion uhka / Employer's obligation to notify when the employee's work ends and the related threat of sanction

**Onko esitys ilmoittamisen määräajoista 7/10 päivää riittävä?
Is the proposed time limit of 7/10 days for notifications sufficient?**

Ei / No

**Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation**

Emme kannata esitetyn kaltaista ilmoitusvelvollisuutta. Jos sellainen kuitenkin säädetään, ilmoittamisen määräaika on sängen lyhyt. Yhteistoimintaneuvotteluissa tapahtuvat useat irtisanomiset ovat yrityksissä hektistä aikaa, ilmoitusvastuu voi jäädä yksittäisten HR-tehtävissä olevien työntekijöiden vastuulle. Yleisesti ottaen ilmoitusvelvollisuus lisää yritysten hallinnollista taakkaa ja saattaa entisestään nostaa kynnystä ulkomaisten työntekijöiden palkkaamiseen.

Onko voimassa olevan sanktiosääntelyn (esim. ulkomaalaislain 186-189 §, rikoslaki) soveltaminen riittävää ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä?

Is the application of the current regulation on sanctions (e.g. sections 186-189 of the Aliens Act, Criminal Code) sufficient for cases where the duty to notify has been neglected?

Kyllä / Yes

**Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation**

Emme kannata ilmoitusvelvollisuutta, emmekä siksi sen laiminlyönnistä sanktioimista. Mikäli ilmoitusvelvollisuus kuitenkin säädetään, olemassa olevan sanktiosääntelyn soveltaminen on riittävää.

Työnteko-oikeuden laajentaminen työvoimapula-aloille ja asetuksenantovaltuutus / Extension of the right to work to sectors suffering from labour shortages and the authorisation to issue decrees

**Mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Possible comments on the proposed regulation**

Työnteko-oikeuden laajentaminen työvoimapula-aloille on hyvä uudistus. Samalla tulee varmistaa, että näin ei muodostu käytäntöä ohjata vastikään työttömäksi jäänyttä korkeasti koulutettua

kansainvälistä työntekijää matalamman asteen koulusta vaativille työvoimapula-aloille oleskeluluvan menettämisen pelon uhalla.

Muuta lausuttavaa esityksestä / Other comments on the proposal

Mahdolliset muut huomiot esityksestä **Possible other comments on the proposal**

Tämä uudistus on askel väärään suuntaan ja antaa negatiivisen kuvan Suomeen muuttoa pohtiville sekä Suomessa jo oleville ulkomaalaisille. Suomi on tilanteessa, jossa tarvitaan kipeästi lisää osaavaa työvoimaa ulkomailta. Ratkaisuja Suomessa asumisen suhteen ei tehdä tyhjiössä, ja suurella osalla työntekijöistä on myös perhettä, joihin tämä uudistus voi vaikuttaa.

Riitakorpi Aaro
Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimu ry